

Vihreä aika

Edellä on jo kerrottu vihreiden järjestön perustamisesta Porissa ja Suomessa.

Yhdessä kokouksessa väittelin kahden kesken Pentti Linkolan kanssa siitä, kuinka monta ihmistä Suomeen mahtuu, niin että saastuttaminen voitaisiin välttää. Linkolan mielestä n 1,5 miljoonaa, minun mielestä enemmänkin kuin nyt. Tämähän riippuu kaikki siitä, miten yhteiskunta ja sen toiminnot on järjestetty, nykyisellä menolla saastutettaisiin ilman muuta, vaikka olisi vähemmänkin ihmisiä, siinä Linkola on oikeassa.

Olen lähinnä ollut Porin vihreiden johtokunnassa ja jäsenenä, ja kerran olin kunnallisvaaleissa ehdokkaana, 209 ääntä tuli, joilla toisenlaisissa suhdanteissa olisi hyvinkin saattanut päästä Porissa valtuustoon. Terveyslautakunnassa olen sitten ollut vihreiden edustajana jonkin aikaa ja vaaleissa ääniä laskemassa edelleenkin. Henkilökohtaisesti olen asunut kymmenen vuotta Porin saaristossa Anttooran^[1] saarella vihreää elämää viettäen soutupurjeveneeseen kanssa. Edelleenkin asun Reposaaressa ilman autoa ja veneilen ilman moottoria.

Ensimmäiset vaalit

Kun vihreät osallistuivat ensimmäisiin kunnallisvaaleihinsa 80-luvulla, toiminta oli tietysti vielä paljon järjestymätöntä. Sovimme, että jokainen voi tehdä vihreitä asioita kun vaan neuvottelee edes jonkun toisen kanssa. Asioitahan tuli aina kokousten välilläkin ja kokoukset olivat toivotonta filosofointia niin ettei mistään asioista saatu tehtyä päätöksiä säällisessä ajassa.

Niinpä esimerkiksi panin sanan kiertämään kaupungilla, että jos ei feministeistä kukaan asetu ehdokkaaksi kunnallisvaaleihin, rupean feministien pääehdokkaaksi. Ei kulunut kauaakaan, kun nuorehko nainen ujosti puhutteli minua kaupungilla ja kysyi ”Mitä sinä olet oikein sanonut?” Hän oli Elina Salminen ja hän ilmoittautui ehdokkaaksi. Haastattelin hänet ja kokouksessa todettiin hänet oivalliseksi ja sopivaksi ehdokkaaksi. Hänestä tulikin sitten ensimmäinen vihreä edustaja kaupunginvaltuustoon Esko Kivitién kanssa. Hän muutti myöhemmin Raumalle ja toimi siellä mieluummin sosiaalidemokraateissa, myöhemmin hänestä tuli sosiaalidemokraattien naisjärjestön puheenjohtaja.

Vuorikemia

Vuorikemian tehtaan jatkuva ilman ja meren saastuttaminen oli pitkän aikaa tapetilla Porissa. Silloin järjestin paljon neuvotteluja vihreiden edustajana eri puolueiden, ammattiyhdistysliikkeen ja muiden järjestöjen kanssa toimikunnan perustamiseksi asian tiimoilta. Työväenpuolueiden ja ammattiyhdistysliikkeen ihmiset yrittivät torpedoida ja vesittää asian vaatimalla toimikunnan toimeksiannoksi kaiken mahdollisen saastuttamisen vastustamisen Porin alueella.

Kuitenkin jotain olisi tehty, jos vain vihreät olisivat toimineet. Jätin valmiin ehdotuksen ja neuvottelutulokset vihreiden kokoukselle ja sen jälkeen ei tietenkään tapahtunut enää yhtään mitään. Tällaista on vihreiden järjestötoiminta.

Greenpeacen kanssa oli jo paljon ennen joitakin mielenosoituksia ja neuvotteluja Vuorikemian työntekijöiden ja johdon kanssa, ja yksityiset ihmiset paljon esittivät kaikenlaisia ehdotuksia mitä asian suhteen pitäisi tehdä. Symbolinen oikeudenkäynti järjestettiin Vuorikemian tuomitsemiseksi, tuomarina tilaisuudessa toimi asianajaja Esko Kivitie. Jotkut olivat valmiita jopa jäteputkien räjäyttämiseen, onneksi emme mitään sellaista tehneet, emmekä olisi kyllä osanneetkaan, se olisi vaatinut kommando-organisaation, eikä meistä vihreistä sellaiseen ollut. Lopulta kuitenkin arvelimme, ei tietenkään vihreiden virallisissa kokouksissa vaan niiden keskuudessa, jotka asiassa jotain olisivat tehneet, että parasta on olla painostamatta liikaa jos emme samalla pysty levittämään jokaiseen Satakunnan kotiin lentolehtistä, jossa pystytään perustelemaan, ettei työttömyys ole luonnonsuojelijoiden syy, muuten olisimme olleet kansalaisten silmissä samanlainen kirosana kuin Greenpeace Alaskan länsirannikolla.

Porin kaupunki ja terveyslautakunta ovat asiassa tehneet sen mitä tehtävissä on ja Vuorikemian tehdaskin on kiitettävästi yrittänyt parantaa tapojaan monella eri tavalla. Myrkkyä silti edelleen mereen menee ja ennestäänkin siellä on merenpohjalla hirvittävästi tavaraa. Jotkut vihreät sanovat, etteivät he voi koskaan antaa anteeksi tätä.

Aloitteita

Olen yrittänyt saada vihreät perustamaan lehden Satakuntaan. Ei ole onnistunut. Olen yrittänyt saada vihreät antamaan mahdollisuuden niille ihmisille, jotka haluavat taloudellisesti auttaa toiminnassa järjestämällä jatkuvan rahankeräyksen. Ei ole onnistunut. Vuorikemian suhteen neuvottelin valmiiksi toimikunnan perustamisen. Ei onnistunut. Moni muu asia on kyllä onnistunut, mutta tällaista saamatonta on vihreiden toiminta aina joskus ollut alkuvaiheessa.

Vihreät ja punaiset

Vihreät pelkäävät kovasti leimautumista punaisiksi. Mm tästä syystä minäkään en ole pyrkinyt mihinkään johtotehtäviin. Kuitenkin, niin kuin edellä jo todettiin, vihreät ovat ottaneet yhdeksi keulakuvakseen entisen tiedonantajalaisen, Satu Hassin.

Monet vihreät ovat kuitenkin sitä mieltä, ettei sillä ole mitään väliä, jos muutama pikkuporvarillinen lääkäri, virkamies tms lähtee, jos samalla tulee tuhansia työläisiä mukaan. Ja muutenkin tämä pelko on turha, vihreissä ovat pystyneet toimimaan luonnonsuojelun ja muiden vihreiden asioiden puolesta saumattomassa yhteisrintamassa rikkaat ja köyhät, työläiset, maanviljelijät, toimihenkilöt ja liikemiehet, vasemmistolaiset, liberaalit ja oikeistolaiset. Nämä vihreät asiat ovat jotenkin ylipoliittisia asioita, eivät minkään luokkataistelun asioita, kaikkien etu on ettei ydinsotaa tule, että saastuminen lopetetaan eikä kehitysmaiden nälkä jatku eikä väestönkasvu aiheuta maailmanlaajuisia katastrofeja.

Nykyiset vihreän liiton jäsenet ovat myös melko yksimielisiä siitä, ettei demokratiaa pidä lopettaa vaan laajentaa ja kehittää, hyvinvointivaltiota ei tule luopua eikä mitään kansaa eikä henkilöä saa riistää eikä sortaa, rasismia ei saa suvaita eikä hyökkäyssotia kannattaa. Jos joku kapitalisti tai proletaari ei näitä asioita hyväksy, hänen paikkansa ei ole vihreissä, muuten vihreissä voi hyvinkin olla monenlaisia ihmisiä mielipiteiltään ja asemaltaan yhteiskunnassa.

Kansanedustaja Satakunnasta

Kaikissa eduskuntavaaleissa on yritetty saada eduskuntaan vihreä kansanedustaja Satakunnasta. Aina on jouduttu pettymään. Tämä johtuu Satakunnan maaseutuväestön kielteisestä asennoitumisesta vihreisiin, vihreiden ääniprosentti ei pääse nousemaan yli täällä tarvittavan ylettömän korkean kynnyksen. Vihreys on moderni urbaani liike ja sen ajatusmaailma on vieras alkiolaiselle maaseutuväelle. Kaupunkilaisten vihreiden äänet Satakunnassa eivät riitä.

Hyviä ehdokkaita on ollut paljon: Anneli Kivitie-Koskinen, entinen liberaalien kansanedustaja, Pirkko Lilja, Porin luonnonsuojelijoiden lämpimästi kannattama ehdokas, Matti Lankiniemi, monipuolisesti lahjakas luonnonsuojeluammattilainen, ja monia muita muiltakin paikkakunnilta, nämä mainitut olivat vihreiden ääniharavia Porista ja Ulvilasta. Ehkä joskus onnistumme.

[1] Tämän Anttooran saarella asumisen takia pääsin tutustumaan kirjailija Arvo Saloonkin, joka on merikarvialainen niin kuin isäni, ja he tunsivat hyvin toisensa. Häneltä kuulin mm jonkin verran muistelmia 60-luvun alun radikalismista Pentti Saarikosken ym kanssa. Hän on kirjoittanutkin siitä tietysti: ”Kirjavat päivät” Tammi 1986. Arvo Salo on lukenut filosofian kirjani ja sain häneltä suosituksen sen julkaisemisesta Tammella, mutta silti se ei mahtunut heidän kustannussuunnitelmaansa.